

УДК 159.9

Федорчук Л.- ст. гр. БП-31

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ВИЩОГО ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Науковий керівник: к. психол. н., доцент Періг І. М.

На студентів технічних вузів як майбутніх спеціалістів в галузі науки і техніки покладаються надії на прогресивні зміни у виробництві та суспільстві. Останні залежать від найповнішого розвитку творчих здібностей особистості студентської молоді.

Вагомий внесок у вивчення проблеми обдарованості здійснено низкою дослідників (Д.Б.Богоявленська, Л.С.Виготський, Дж.Гілфорд, В.М.Дружинін, О.І.Кульчицька, Н.С.Лейтес, О.М.Матюшкін, В.О.Моляко, В.Ф.Моргун, Я.О.Пономарьов, В.В.Рибалка, Р.О.Семенова, Б.М.Теплов, Е.Торренс та ін).

Виділимо найважливіші фактори оптимізації зовнішніх умов освітнього простору у вузі:

I. Профвідбір у технічний вуз, який повинен передбачати ідентифікацію технічної обдарованості юнаків і дівчат.

II. Адаптація. Успішна адаптація до освітнього простору ВНЗ надає значні можливості реалізувати свій потенціал в умовах навчання у вищій школі.

III. Концепція ВНЗ. Болонський процес. Активізація пізнавальної діяльності вимагає застосування різних методів, засобів і форм навчання, які спонукають особистість до виявлення активності. Це забезпечується кредитно-модульною системою, яка обумовлює значні переваги над традиційною моделлю дидактики.

IV. Форми навчання. Якість підготовки майбутніх інженерів залежить від педагогічних технологій, серед яких досить перспективним є дистанційне навчання.

V. Матеріальна база та побутові умови. Для успішної професійно-креативної підготовки необхідно створити науково-технічну базу – лабораторії з різних напрямків технічної діяльності, нестача яких відзначається викладачами.

VI. Методи навчання. Серед методів навчання перспективними визнані – моделювання професійної діяльності, ділові ігри, семінари-конференції, мозковий штурм case-study та система тренінгів (психологічний, рольовий, комунікаційний) [11].

VII. Методи і прийоми розвитку творчої особистості. Серед них чільне місце посідають, створена Г. Альтшуллером, ТРВЗ — теорія розв'язання винахідницьких задач та запропонована система «КАРУС» В.О. Моляко, моделювання творчих ситуацій, рольові ігри, методи стимуляції, актуалізації творчої діяльності: “Синектика”, “Морфологічний аналіз”, “Метод гірлянд асоціацій” тощо.

VIII. Співпраця студента та педагога. Реалізація суб'єкта навчальної діяльності та оптимізація навчального процесу можливі завдяки особистісно-орієнтованій, суб'єкт-суб'єктної моделі педагогічної взаємодії, в основі якої проблемно-діалогічне та індивідуалізоване навчання. Викладач і студент співпрацюють як рівноправні партнери спілкування.

Отже, ефективність підготовки студентів до майбутньої інженерної діяльності визначається освітнім середовищем як сукупністю матеріальних, духовних і емоційно-психологічних умов навчально-виховного процесу.